

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 005846 17 Кж 6
Бања Лука, 31.8.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужене Ф.Д., због кривичног дјела тешко убиство из члана 149. став 1. тачка 6. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптужене, адвоката Ђ.В., из Б., изјављеној против пресуде Округног суда у Бијељини број 12 0 К 005846 16 К од 18.4.2017. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали замјеник главног републичког јавног тужиоца Светлана Брковић, оптужена и њен бранилац, донио је дана 31.8.2017. године,

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптужене Ф.Д., те потврђује пресуда Округног суда у Бијељини број 12 0 К 005846 16 К од 18.4.2017. године.

Образложење

Побијаном пресудом Округног суда у Бијељини број 12 0 К 005846 16 К од 18.4.2017. године, оглашена је кривом оптужена Ф.Д., због кривичног дјела тешко убиство из члана 149. став 1. тачка 6. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и осуђена на казну затвора у трајању од 17 (седамнаест) година, у коју казну је урачунато вријеме проведено у притвору од 22.8.2016. године, па надаље. На основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужена је ослобођена обавезане да накнади трошкове кривичног поступка.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптужене, адвокат Ђ.В. из Б., због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, те одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужена ослободи од оптужбе или пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У сједници вијећа, бранилац оптужене је изложио жалбу, које излагање је оптужена подржала. Замјеник главног републичког јавног тужиоца је предложила да се жалба одбије, као неоснована.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Нису основани аргументи из жалбе, у прилог тврдњи да је, у поступку доношења побијане пресуде, повријеђено право на одбрану и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Прихваћен је доказни приједлог одбране, те је извршено неуропсихијатријско вјештачење оптужене од стране др П.Г., који је налаз и мишљење изложио у условима непосредности. Прихваћен је и доказни приједлог одбране за саслушање свједока П.Т. Цијенећи наведено, чињеница да првостепни суд није уважио све доказне приједлоге одбране, одбијајући приједлог да се, поред извршеног медицинског вјештачења од стране др Ж.К., одреди ново медицинско вјештачење, по вјештаку др З.Ц., супротно аргументима из жалбе, не даје основа за закључак да је повријеђен принцип једанакости, садржан у одредби члана 14. ЗКП РС, и тиме право на одбрану. Наиме, право суда да одбије извођење доказа, када оцијени да је понуђени доказ непотребан, садржано је у одредби члана 278. став 2. ЗКП РС, тако да је, у складу са цитираном законском одредбом, у конкретном предмету, предсједник вијећа на главном претресу, одбио извођење наведеног предложеног доказа, те у образложењу побијане пресуде, у складу са чланом 304. став 7. ЗКП РС, дао разлоге чиме се руководио за такву одлуку, указујући на резултате вјештачења изнесене у налазу и мишљењу вјештака др Ж.К., те његовом појашњењу на главном претресу, које се односе на начин повређивања оштећеног („руком или неким тупо- тврдим предметом“), тежине повреда у предјелу кости главе (масивни пукотински прелом чеонослјепочног предјела преко тјемене кости до тјемено потиљачног шава, „растава“ чеонотјеменог шава и утиснути прелом), да је мозак, обзиром на вријеме обдукције, трулежно измијењен и да његова морфологија уопште није очувана, и тиме објективну немогућност прецизног утврђења времена смрти оштећеног и тачног одређења дијела можданог ткива на којем је повреда настала.

Правилност и ваљаност такве одлуке и разлоге дате за одбијање наведеног доказног пријелога одбране, овај суд је испитао у оквиру жалбених приговора којима се оспорава правилност и потпуност чињеничне основе побијане пресуде.

Надаље, неосновани су аргументи из жалбе, којима се, у вези са наведеним налазом, указује на његове недостатке, са тврдњом да на истом не постоји печат здравствене установе „ЈЗУ Завод за ... РС“, већ само печат и потпис једног од обдуцената, др Ж.К., да В. др С., који је заједно са др К. радио обдукцију, није запослен у наведеној здравственој установи и да је тај налаз на главном претресу изложио само др К. али не и В. др С., који разлочи су, по ставу жалбе, били оправдани услови да се уважи доказни приједлог и изврши ново, предложено вјештачење. Наиме, у конкретном случају, у складу са одговарајућом наредбом тужиоца, вјештачење је повјерено др Ж.К., а не „ЈЗУ Завод за ... РС“, као установи, у смислу одредбе члана 161. став 2. ЗКП РС. Налаз и мишљење вјештак др К. је изложио на главном претресу, па како нити једна процесна одредба не прописује обавезу да сви вјештаци, који су учествовали у изради налаза и мишљења, као заједничког, морају тај налаз изложити у условима непосредности, без основа су изнесени жалбени аргументи, којима се, у оквиру тврдње о повреди права на одбрану и тиме битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став г) ЗКП РС, указује на наведене недостатке налаза и поступка његовог излагања на главном претресу.

Надаље, у складу са одредбом члана 295. став 2. ЗКП РС, првостепени суд је оцјенио сваки доказ оптужбе и одбране појединачно и у међусобној повезаности, те за изведене закључке о одлучним чињеницама дао разлоге у образложењу побијане пресуде, тако да се, објективно посматрано, не може стећи утисак о постојању услова у којима је одбрана стављена у неповољнији положај у односу на тужиоца у поступку, и тиме повреди принципа једнакости из одредаба члана 14. ЗКП РС.

Надаље, чињеничне измјене у оптужници, извршене су у складу са правом тужиоца, које је садржано у одредби члана 290. ЗКП РС. Те измјене, извршене су у оквиру истог догађаја и генусно истог кривичног дјела, и оно што је од одлучног значаја, са аспекта права на одбрану и права на правично суђење, у односу на аргументе изнесене у жалби, је чињеница да је, у конкретном случају, након измјене оптужнице (како то произилази из записника са главног претреса од 17.3.2017. године), по захтјеву одбране (са временом који је бранилац оптужене одредио, као довољним за припрему одбране), одгођен главни претрес, и на тај начин одбрани омогућено да се изјасни на измјењену оптужницу и, по потреби и властитој процјени, предложи извођење доказа.

Надаље, нису основани аргументи из жалбе, у прилог тврдњи да је изрека побијане пресуде неразумљива, те да су изостали разлози о одлучним чињеницама и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Супротно изнесеним приговорима, овај суд налази, да изрека побијане пресуде садржи јасан чињенични опис реалне дјелатности оптужене, у погледу механизма повређивања („руком или неким тупо-тврдим предметом“), интензитета и локације („снажно ударила Л. у предјелу главе“), животне доби оштећеног Л.Р. („рођен 19.11.2014. године“), са описом нанесених повреда („масивни пукотински прелом костију крова лобање са дјелимичним растављењем чеоно-тјеменог шаву лобањских костују, уз утиснути прелом десне тјемење кости, настао највјероватније приликом пада, као посљедице претходног удара у главу и удара Л. главе о подлогу или неки други тврди предмет“), те описом узрочне везе између повређивања и смрти оштећеног („које повреде су проузрочиле крварење унутар лобањске дупље, оток и оштећење мозга и смрт оштећеног Л.Р.“). У наведеном чињеничном опису јасно су уграђени битни елементи бића кривичног дјела тешко убиство из члана 149. став 1. тачка б. КЗ РС, за које је оптужена оглашена кривом побијаном пресудом. Овако конципирана изрека пресуде, у свему је усклађена са разлозима датим у њеном образложењу за одлучне чињенице, на начин да је, у битном, изнесен садржај доказа изведених на главном претресу, да су исти оцијењени појединачно и у међусобној повезаности, а затим дати разлози за закључак о времену и мјесту извршења дјела, средству повређивања, интензитету те механизму наношења повреда у предјелу главе и узроку усмрћења Л.Р.. Наведени разлози из образложења побијане пресуде у погледу механизма, интензитета и локације повређивања оштећеног, тежине повреда костију лобање, уз навођење постојање свјести оптужене о Лазаревом дјечијем узрасту, затим оцјена степена кривичне одговорности (директни умишљај), супротно аргументима из жалбе, су разлози којима је, у побијаној пресуди, дефинисана свјесна и вољна компонента умишљајног поступања оптужене према дјелу у цјелини, па тиме и посљедици.

Надаље, супротно аргумената из жалбе, побијана пресуда, како то произилази из њеног образложења, заснована је на доказима изведеним на главном претресу, у складу са одредбом члана 295. став 1. ЗКП РС. Заснована је на исказу свједока М.С., који исказ је непосредно дао на главном претресу, тако да, у конкретном случају, није кориштен његов исказ из истраге, када је имао статус осумњиченог (исказ дао без присуства браниоца). Ради тога су без основа тврдње из жалбе да су незаконити сви остали материјални докази произашли из његовог исказа из истраге, и да је, заснивањем побијане пресуде на тим доказима, почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. Надаље, на главном претресу су прихваћени и изведени, као материјални докази, записници о ексхумацији и обдукцији, из којих се јасно види да је ексхумација извршена дана 25.8.2016. године, на локацији Л., Град З., на парцели власништво П.С., по наредби Округног суда у Бијељини број 12 0 К 005846 16 Кпп од 24.8.2016. године, а обдукција по наредби Округног тужилаштва у Бијељини број Т140 Кт 0017848 16 од 25. 8.2016. године, ради чега су без основа тврдње из жалбе да је, ван главног претреса, супротно одредби члана 295. став 1. ЗКП РС, извршен увид у спис предмета Кпп, ради утврђења одговарајућих наредби (суда и тужиоца), у смислу члана 230. ЗКП РС, на које наредбе се позива првостепени суд у образложењу побијане пресуде.

Приговори изнесени у жалби браниоца оптужене, којима се оспорава правилност оцјене спроведених доказа, па слиједом тога и правилност чињеничне основе побијане пресуде, нису основани.

Анализом и оцјеном спроведених доказа оптужбе и одбране, и то исказа свједока који имају непосредна или посредна сазнања о дјелу или битним околностима истог, те материјалним доказима (записник о увиђају, ексхумацији и обдукцији), резултатима стручне обраде, писменим налазима вјештака медицинске струке (специјелисте за судску медицину и неуропсихијатра), појединачно и у међусобној повезаности, на начин како то прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, првостепени суд је потпуно и правилно утврдио чињенично стање и извео правилан закључак да је оптужена, дана 16.8.2016. године, у кући М.П., у Д.К., општина З., коју је користила, као подстанар, заједно са ванбрачним супругом М.С., лишила живота дијете, Л.Р., рођеног 19.11.2014. године, о којем су она и М. преузели обавезу старања, на начин да је руком или неким тупо-тврдим предметом, снажно ударила Л. у предјелу главе, нанијевши му масивни пукотинасти прелом костију крова лобање са дјелимичним растављењем чеоно-тјеменог шав лобањских костију, које повреде су, уз утиснути прелом десне тјемене кости, настао, највјероватније, приликом пада, као последице претходног ударца у главу, и удара Л. главе о подлогу или неки други тврди предмет, проузрочиле, крварење унутар лобањске дупље, оток и оштећење možданог ткива и смрт Л.Р., и тиме починила кривично дјело тешко убиства из члана 149. став 1. тачка 5. КЗ РС,

У побијаној пресуди је на правилан начин оцијењен исказ свједока М.С., ванбрачног супруга оптужене и формално-правног старатеља оштећеног Л.Р. (и М.Р., дјецe М. сестре Р.), који је, по одлуци Центра за ... З., прихватио дјецу на одгој у своју хранитељску породицу. Са аспекта вјеродостојности и вриједносног значаја, исказ овог свједока је правилно оцијењен. Његове тврдње у вези са

извршењем дјела и непосредном учачању повреда оштећеног, да је, по доласку са посла и разговора са оптуженом у кући у којој су живјели заједно, нашао оштећеног у кревету, који није давао знаке живота и по њеном захтјеву тијело оштећеног однио и закопао, нису доведене у сумњу доказима одбране у току поступка пред првостепеним судом, нити је жалбеним приговорима доведен у сумњу закључак побијане пресуде о вјеродостојности његовог исказа, посебно када се, са аспекта садржаја, цијене искази свједока С.Р., оца оштећеног (и раније виђао модрице по Л. глави и огреботине по лицу), свједока П.Т., чија кућа је у близини куће у којој су живјели оптужена и М.С., и његове реакције („Зашто га тучеш“), које су временски претходиле времену извршења дјела, исказане оптуженој.

Када се искази ових свједока доведу у везу са налазом и мишљењем вјештака Ж.К., те дати закључак да је смрт дјетета насилна и наступила непосредно усљед оштећења можданог ткива, насталог дјеловањем интензивне тупе механичке силе, највјероватније комбинацијом удараца у предјелу главе неком тупом механичком силом а потом могуће и падом те контактом главе са подлогом, те да је смрт са максималним степеном сигурности убилачког карактера, да су повреде на тијелу (у предјелу трупа и екстремитета) трулежно измијењени крвни подливи различите старости, који указују на раније повређивање, онда нема сумње у правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужена лишила живота дијете, Л.Р., на начин како је то описано у изреци побијане пресуде и тиме починила кривично дјело тешко убиство из члана 149. став 1. тачка 6. КЗ РС.

Исказ свједока Н.Б., радника Центра за ... З., која нема непосредна нити посредна сазнања о дјелу, те свједока А.Г. и С.М., радника ЦЈБ З., који су поступали као овлаштена службена лица, са аспекта њиховог значаја за утврђење одлучних чињеница, супротно аргументима из жалбе, није захтјевао већу анализу и оцјену од оне коју је дао првостепени суд (страна 5. пасус 2.), тако да су без основа аргументи из жалбе, у прилог тврдњи да су ови докази оцијењени супротно одредби члана 295. став 2. ЗКП РС, и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС.

Цијенећи наведено, без основа су аргументи из жалбе, којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде из жалбе, кроз тврдњу да се, у конкретном случају, ради само „о једном прелому“, који је настао приликом пада оштећеног и удара главе о тврду подлогу или неки други тврди предмет а не „о више прелома“, на којим аргументима жалба заснива и тезу о повреди Кривичног закона, са аспекта правне квалификације дјела, износећи да се, у крајњем случају, може радити о кривичном дјелу нехатно лишење живота из члана 152. КЗ РС или кривичном дјелу насиље у породици или породичној заједници из члана 208. став 4. КЗ РС.

Слиједом наведеног, овај суд налази да је на потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању, правилно примјењен Кривични закон, када су радње оптужене, чињенично описане у изреци побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело тешко убиство из члана 149. став 1. тачка 6. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о кривичној санкцији, у вези са аргументима изнесеним у жалби, налазећи да исти нису основани.

У складу са одредбом члана 37. став 1. КЗ РС, правилно је првостепени суд утврдио све олакшавајуће и отежавајуће околности, и о томе дао ваљано образложене разлоге у побијаној пресуди.

Свим тим околностима, које се поново наглашавају у жалби, по оцјени овог вијећа, првостепени суд је дао правилан значај, цијенећи законом прописану казну за кривично дјело тешко убиство из члана 149. став 1. тачка 6. КЗ РС (казна затвора најмање 10 година или казна дуготрајног затвора), степен кривичне одговорности и урачунљивости (дјело извршено у стању очуване способности да схвати значај дјела и управља поступцима), понашање оптужене након извршеног дјела, које правилно првостепени суд одређује као став према дјелу (бијег од дјела и посљедице), начин и околности под којима је дјело извршено, а које су изван битних елемената бића конкретног кривичног дјела, те, образложене, личне и имовинске прилике оптужене (неосуђивана и њена животна доб).

Казна затвора изречена побијаном пресудом, по оцјени овог суда, правилно је одмјерена и представља потребну мјеру казне за остварење сврхе кажњавања из одредбе члана 28. КЗРС, у њеном генералном и специјалном облику.

На основу наведеног и примјеном одредбе члана 327 ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић